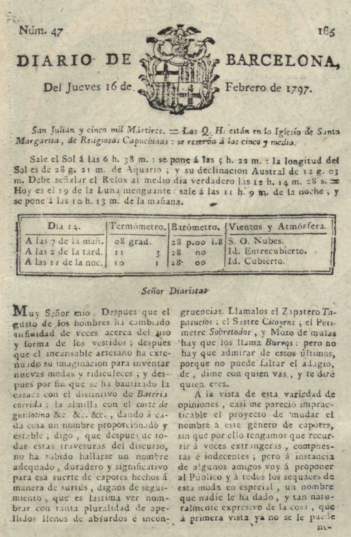

Núm. 47 165

DIARIO DE BARCELONA,

Del Jueves 16 de Febrero de 1797.

San Julian y cinco mil Mártires. = *Las Q. H. están en la Iglesia de Santa Margarita, de Religiosas Capuchinas: se reserva á las cinco y media.*

Sale el Sol á las 6 h. 38 m.: se pone á las 5 h. 22 m.: la longitud del Sol es de 28 g. 21 m. de Aquario; y su declinacion Austral de 12 g. 03 m. Debe señalar el Reloj al medio dia verdadero las 12 h. 14 m. 28 s. = Hoy es el 19 de la Luna menguante: sale á las 11 h. 9 m. de la noche; y se pone á las 10 h. 13 m. de la mañana.

Dia 14.	Termómetro.	Barómetro.	Vientos y Atmósfera.
A las 7 de la mañ.	08 grad.	28 p.00 l.8	S. O. Nubes.
A las 2 de la tard.	11 3	28 00	Id. Entrecubierto.
A las 11 de la noc.	10 1	28 00	Id. Cubierto.

Señor Diarista:

Muy Señor mio. Despues que el gusto de los hombres ha cambiado infinidad de veces acerca del modo y forma de los vestidos; despues que el incansable artesano ha extendido su imaginacion para inventar nuevas modas y ridiculeces; y despues por fin que se ha bautizado la casaca con el distintivo de *Bateria corrida*; la almilla con el de *corte de guarnicion &c. &c.*, dando á cada cosa un nombre proporcionado y estable; digo, que despues de todas estas travesuras del discurso, no ha podido hallarse un nombre adequado, duradero y significativo para esa suerte de capotes hechos á manera de surtos, dignos de seguimiento, que es lastima ver nombrar con tanta pluralidad de apellidos llenos de absurdos e inconsecuencias. Llamalos el Zapatero Trasparencias; el Sastre Cinoyeni; el Peluquero *Sobretodos*; y Mozo de quintas hay que los llama *Burros*: pero no hay que admirar de estos ultimos, porque no puede faltar el adagio de, dime con quien vas, y te diré quien eres.

A la vista de esta variedad de opiniones, casi me parecio impracticable el proyecto de mudar el nombre á este genero de capotes, sin que por ello tengamos que recurrir á voces extrangeras, compuestas ó sobrenombres; pero á instancia de algunos amigos voy á proponer al Publico y á todos los seguidores de esta moda en especial, un nombre que nadie le ha dado, y tan naturalmente expresivo de la cosa, que á primera vista ya no se le puede me-

Tamany 25'5 × 15'5. — Any 1790. — Impremta «Diario de Barcelona».

Tamany 39'3 × 28. — Any 1880. — Impremta de F. Giró.

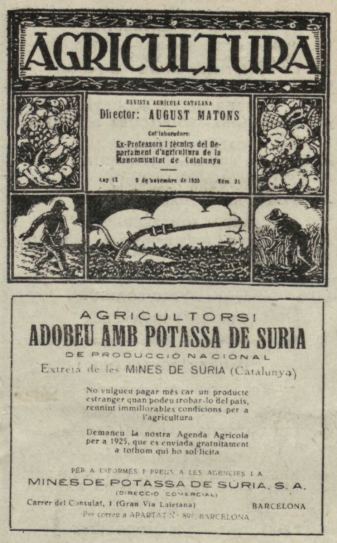

Tamany 24'5 × 16'5. — Any 1917. — Impremta de l'Editorial Catalana.

Tamany 21'5 × 15'5. — Any 1920. — Impremta Altés.

DIARIS, PERIODICS, REVISTES, BUTLLETINS, ETC., APAREGUTS A CATALUNYA DE CENT ANYS ENÇA

Diario de Barcelona.—Tamany de 25'5 × 15'5. Aparegut a Barcelona l'any 1790 (o sigui a darreries del segle XVIII). Segueix actualment la seva publicació: és, doncs, en l'any 136.è de la seva vida. Es el més vell que ací es coneix. Podem dir que aquest diari, glòria de Barcelona, representa una història i una civilització. Fundat per la casa Brusi, en les seves pàgines veiem les signatures més distingides de tots els seus temps; sols d'uns quants anys ençà, un gros sector d'escriptors de primera categoria no és associat ja a les seves tasques. Als seus primers anys, dels quals és el facsímil que tenim a la vista, tenia només que 4 paginetes, i aleshores la seva impremta era al carrer de la Palma de S. Just, n.º 39; o sigui al rovell de l'ou de Barcelona. Posteriorment s'engrandí. Tingué moltes més pàgines: 16, 20, 32. El seu format tan petit, típic i es pot dir tradicional de la premsa barcelonina, durà fins fa poc; encara no fa 10 anys que conservava el tamany; ara és doble gran. Va tenir una popularitat i un ascendent sense parió: feia tres edicions: matí, migdia i vespre. Ara en fa una de sola.

El diari als seus primers temps no era ni ombra del que és ara, no cal dir-ho: encara no hi havia ni telèfons, ni fotografia, ni ferrocarrils. Cosa que ara ja gairebé no és possible—tot i que alguna vegada hom ho digui—, aleshores sí, que es devia llegir el diari de cap a peus (era tan breu!), anuncis i tot; si és que anuncis hi havia, tal com ara ho entenem. El que duia eren notes, que ara ens semblen especialment saboroses, com aquestes (de l'exemplar que tenim a la vista):

"Se necesita una Burra de leche en una casa de esta Ciudad. Y el sugeto que la tenga si quisiese venderla, acudirà al Despacho de este Periódico, en donde se le darà razón de la persona que quiere comprarla".

I un altre:

"Qualquiera que quisiere comprar Anchovas de S. Feliu, que se venden en Barrilitos a duro cada uno (oh, temps), acudirà en la calle de la Bocaria, a la vuelta de Santa Eulalia, a una casa en donde se venden platos y ollas".

La Ilustració Catalana. — Tamany de 39'3 × 28. Aparegut a Barcelona l'any 1880. Publicació quinzenal, de presentació magnífica, en paper excellent, de 16 pàgines. Es una glòria de l'època, difícilment superada, ni igualada, en temps posteriors (i parlem no menys que de 45 anys enrera). Duia esplèndides illustracions i escrits d'aquella generació robusta, fonament de les més noves. Al número que tenim a la vista, per exemple, hi ha signatures de J. Coroleu, Enric Laporta, Antoni de Bofarull, Sebastià Farnés, Joan Segura, Pvre., Martí Genís Aguilar, Joan Pons i Massaveu, F. Maspons i Labrós. Impremta "La Ilustración" de F. Giró, Passeig de Sant Joan, 168. No consten preus.

Agricultura.—Tamany de 24'5 × 16'5. Apareguda a Barcelona l'any 1917. Publicació quinzenal del caràcter que el seu nom ja indica. Consta de 28 pàgines, amb cobertes de més a més, i anuncis. Director, August Matons. Fou fundada per l'Editorial Catalana, una de les empreses més serioses que s'havien fet en aquest ram, en català, sens dubte la més ferma i la més en gran i vasta. Surt els dies 5 i 20 de cada mes. Preus: a Barcelona, un any 9 pessetes; a fora, 10 pessetes; a l'estranger, 11 pessetes. Número solt 50 cèntims. Impremta, de primer, la de l'Editorial Catalana, carrer de Mallorca, traslladada al carrer de Ferlandina, 9 i 11, posteriorment. Actualment la tira la impremta López Llausàs, carrer de la Diputació, número 95.

Amfora.—Tamany de 21'5 × 15'5. Apareguda a Barcelona l'any 1920. Butlletí mensual, orgue dels suprimits "Pomells de Joventut". Constava de 18 pàgines i cobertes. N'era director En Josep Serra i Ustrell. La seva collaboració era en sa majoria procedent de pomellistes. L'any 1923 deixà de publicar-se. Preus: un any 3'50 pessetes; número solt, 30 cèntims. Impremta Altés, carrer dels Angels, 22 i 24.

llibres & lletres

POESIES, *de Joaquim Folguera; pòrtic de Josep M. López-Picó. Biblioteca Sabadellenca,* 1925.

Quin bell nom: Joaquim Folguera! Fa com a set anys que va morir, nimbat de simpatia, i alhora de crèdit, de prestigi, de "gran esdevenidor", al bo de la seva primera joventut. Aleshores Joaquim Folguera representava la darrera paraula de la sensibilitat moderna, ardida i audaç dins la literatura, in ensems ponderada amb un llast de classicisme. Set anys passats, si hom té en compte la rapiditat, el vertigen amb què ara corre el temps, la facilitat de canvis que experimenta l'època, set anys representen ja alguna cosa; i tanmateix Joaquim Folguera, rellegit en aquest volum que ens dóna la Biblioteca Sabadellenca, tornat a llegir ara mateix, conserva tota la seva actualitat, tota la plena sensibilitat del dia, amb una frescor que diríem immarcescible. Als set anys de silenci, quan altres motius anecdòtics ni cap influència personal ja no ens lliga, Joaquim Folguera ens apareix, igual com llavors deien, un home de vàlua. L'esperit dels seus poemes se us fa talment present, que la seva presència us arriba a fer oblidar que el qui els va escriure és difunt. La Lliga Regionalista de Sabadell, iniciadora de l'homenatge que és aquest llibre a la memòria del poeta, mereix totes les lloances.

Josep M. López Picó ha posat a aquest recull un breu pòrtic, ple de sentit i de sentiment, digne de l'homenatjat i digne del seu mateix autor.

POESIES, *de Francesc Casas i Amigó; pròleg de Marian Aguiló; Llibreria i Tipografia Catòlica, Pi, 5, Barcelona.* 1925.

Ací i a tot arreu s'esdevé que les darreres promocions literàries mig ofeguen les anteriors. Els noms i àdhuc les produccions d'anys enrera cauen de mica en mica en oblit. Les generacions més recents no coneixen moltes de coses, així i tot quasi contemporànies, a desgrat de la popularitat assolida. A Cases i Amigó, el delicat poeta, li succeeix un fenomen semblant. Agraïm, doncs, als hereus del pulcre escriptor el gest de llençar al públic una nova edició, la cinquena, de les poesies de l'inspirat vates del segle passat, perfumat de discretíssims sentiments, olorós com la molsa nadalenca.

LA "SETMANA ROSSINYOL"

El Teatre Romea ha tingut una idea excellent en l'organització i realització d'una setmana, que és la que correm, dedicada a obres de Tiago Rossinyol. Aquest home gran, indiscutible figura de la Renaixença, ha assolit cims de glòria i de popularitat esclatants. Amb gust ens associem a l'homenatge que la "Setmana Rossinyol" del Romea, significa i a l'homenatge de la intellectualitat que hom li projecta sigui en forma d'una corona de llorer, materialment visible o invisible, sigui en d'altres formes que l'esperit devot dels seus admiradors inspirarà.

"REVISTA DE POESIA"

Havem de celebrar l'aparició del darrer quadern d'aquesta interessantíssima revista, dignissim esforç de la moderna literatura nostra. Porta un bé de Déu d'estudis, recensions, crítiques, poemes, traduccions que dóna gust de llegir. La sola idea de pensar que una revista com aquesta no es pogués sostenir ens amargaria molt. Sabem que difícilment pot tenir mercat, aquell mercat que basti per a les atencions financieres. Però cal que, una vegada més, hom superi les contradiccions financieres. Si la nostra fèrvida simpatia li val per alguna cosa, en aquest sentit d'ajut moral, la té tota.

SEVERAL

—Es a punt de sortir l'interessant llibre de Nicolau M. Rubió: "Caceres a l'Africa tropical".

—Salvador Perarnau ha publicat "Ritmes sentimentals", collecció de poesies.

—Diuen que al Teatre Victòria han estat lliurades dues obres: "L'assassinat de la senyoreta Abril" de Josep M. de Sagarra, i "Les pobres dones" d'Avelí Artís.

—S'ha fet un sopar d'homenatge a Santiago Rusinyol.

—"La Paraula Cristiana" publica unes belles sàtires de "Guerau de Liost".

—Ha sortit el primer volum de la Biblioteca d'Autors Novells, amb la publicació d'"El cor d'un home", per Joaquim Segura Lamich.

Entre les diverses obres que té en cartera la "Biblioteca Catalana d'Autors Novells", cal esmentar: "Felícia", d'En Francesc Giménez; "La Dissortada", d'En Lluís G. Bover; "Cruel fortuna", d'En Viladot Puig; "Tràgica nit", d'En Josep M. Guardia; "Sota la Ciutat Eterna", per Joan Bagó; "Poemes en prosa" i "Recull de poesies", per diversos autors.

Ha estat demanada collaboració als joves escriptors Pere Matalonga, Pere Pujol Casademont, Ernestina Prat, Carles Sanahuja, Antolí Tarrats, Carles Carceller Blai, Manuel Valldeperas, Sixt Vilà, J. Duatis Itarte, Joan Ballesta, Lluís Jordà, Josep M. Poblet, Jaume Bosch i Barrera, Enric Mestres, J. Tur, Fermí Palau Caselles, Baldomer Balot, Josep M. Salas Julià, María Lluisa Asquerino, Maria del C. Nicolau, etc., alguns dels quals ja preparen original.

Encara que hom tenia en projecte, per ara, de publicar un volum mensual, si el públic rep amb simpatia la tasca de la novella Biblioteca, hom editarà un volum desenal. Cada volum valdrà 40 cèntims i la subscripció a dotze volums, 4'50 pessetes.

Per a subscripcions i tramesa d'originals adreçar-se a les oficines: carrer Marquès del Duero, núm. 110, botiga, Barcelona.

IMP. ALTÉS

BIBLIOTECA PARTICULAR ESTANISLAU ROIG GINGI BARCELONA